

## **TÁMOP-3.2.11 Képgalériák**

### **KREATIVITÁS ÉS KOMPETENCIAFEJLESZTÉS KÖBÁNYÁN**

TÁMOP-3.2.11/10-1/KMR-2010-0066

Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás  
összege: 38.679.999 FT

Kivitelezés ideje: 2011. 04. 01. – 2012. 05. 31.

Kedvezményezett:

Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ

**A támogatásból a következő  
szabadidős tevékenységet  
valósítottunk meg:**

**A Janikovszky Éva Általános  
Iskola Bánya és Üllői úti  
intézményei részére:**

Arany-Bánya I-II. és Kincsesbánya  
I-II. heti szakkörök,  
Gyémánthánya tehetséggondozás  
Kőbányai komédia, témanapok  
Holuby-Bangó témahét  
Az én mesém, havi szakkör

**A Kiskunhalasi Szilády Áron  
Református Gimnázium  
részére:**

Csodakút irodalmi műhely, heti  
szakkör, irodalmi témanap és  
olvasótábor (témahét)

**A Széchenyi István Általános  
Iskola részére:**

Képzőművészeti műhely, havi  
szakkör

**A Gézengűz, a Mászóka Óvoda  
és a Komplex Általános Iskola  
részére:**

Identitásnevelés Kőbányán I-IV.,  
múzeumpedagógiai témanapok

**A Harmat Általános Iskola  
részére:**

Számítógép a zeneoktatásban,  
Legyen a zene mindenkié,  
témanapok alsó tagozatosoknak  
Ami a kultúr, az alakít téged,  
témahét felső tagozatosoknak  
A zene belső harmóniát, teremti  
témanap felső tagozatosoknak  
Tavaszi népszokások,  
Őszi-téli jeles napok,  
hagyományőrző témanapok

**A Kőbányai Zeneiskola  
részére:**

Zenekar-tábor, témahét  
Táncúpusok a reneszánsztól a  
romantikáig, témanapok

Záró gondolatok

Büszkén ajánlom figyelmükbe a kiadványt, melyben a pályázatban résztvevő tanárok, intézményvezetők osztják meg élményeiket, tapasztalataikat!

Sok minden történt a projekt 14 hónapja alatt: bejártuk Kőbányát a pincétől a padlásig, vagyis a templomtoronyig. Készítettünk fejjárángot, építettünk várost, gondoztunk sírokat, emlékeztünk és tanultunk. Ápoltuk a hagyományokat: szüreteltünk, ültettünk búzát, betelehemeztünk, temettük a telet, komatálakkal köszöntöttük a tavaszt. Megünnepeltük a zene világnapját, a kardcsorot, a farsangot, március 15-ét. Énekelünk, zenélünk, színházat csinálunk és folytathatnám még a sort.

Mindig örömmel vettem részt a témanapokon (42 önálló rendezvény), a bemutató előadásokon, pillantottam bele a szakiskolák munkájába, mert minden alkalom megerősített abban, hogy jó úton járunk, jó az, amit csinálunk. A csillogó gyermekszemek nem hazudnak. Különös szerencsémnek tartom, hogy a Janikovszky Általános Iskola drámacsoportjának életét hétről hétre követhettem. Csodálatos volt látni a változást: a szeptemberben még megszólalni sem merő kisgyermek májusban büszkén álltak ki a Kőrösi színpadra, hogy énekeljenek, táncoljanak, szereplői legyenek a különböző színdaraboknak. Sokkal többet kaptak, mint a drámajáték örömét. De nemcsak ők! Kollégáim, hivatalos nevükön a szakmai megvalósítók, kivétel nélkül végtelen türelemmel, szeretettel terelgették, tanították, segítették a gyermekeket, igaz vezetőik voltak.

Hogy mire volt elég 38.679.999 Forint? Közel 1000 gyermek kreativitásának, különböző kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésére, önbizalmának erősítésére, sok esetben egy életre szóló élményre. Mindez azonban nem lehetett volna ilyen sikeres pályázatban résztvevő több, mint 50 szakember nélkül. Tisztelettel köszönöm a munkájukat!

Kösznet illeti Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzatát is a fenntartáshoz biztosított támogatásért.

Az intézmények igazgatóit, akik hittek a kollégáikban, támogatták elképzeléseiket, teret adtak a különböző foglalkozásoknak!

Nem utolsó sorban köszönet a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központbeli kollégáimnak a szakmai és technikai háttérért, a termék tisztaságáért, berendezéséért, a toleranciáért, amivel a pályázathoz

fordultak, Joós Tamás igazgató úrnak, hogy bízott bennünk!

Külön köszönöm Olgának, Móninak, Ramónának és Kálmánnak, hogy mindvégig partnereim, támogatóim voltak!

Nagy Krisztina  
projektmenedzser

Akik nélkül a pályázat nem jöhetett volna létre:

Antal Ákos Szabolcs	Péter Mariann
Antalné Kiss Krisztina	Sándor Zoltán
Bakonyiné Kinczler Katalin	Soós Zsuzsanna
Baloghné Kovács Katalin	Szabóné Valkony Mária
Bartal - Kiss Rita	Szántó Károlyné
Buzás Kálmán	Szász Ilona
Dominkó Csilla	Széll Rita
Endrődi Ágnes	Tóth Ramóna
Ferenczi Elemér	Tóth-Hartai Laura
Friedrichné Víz Judit	Tóthné Bus Krisztina
Füzesséry Attila	Vassné Gönczöl Judit
Füzesséryné Dudás Eszter	
Gezdig Lászlóné	Geönczölné Gáspár Olga –
Jánoschalmi Tamás	szakmai asszisztens
Jutsné Petz Margit	Szigeti Mónika –
Kaló Bence	múzeumpedagógiai asszisztens
Katona Zsuzsanna	Hámosi Béla – technikai
Kissné Varga Noémi	koordinátor
Kovács Dániel	Zámboi Zsolt – nyomkövetés
Kovács Idikó	Dorogi András – pénzügyi vezető
Kovácsné Gajzer Edit	
Kovácsné Vártesi Szidónia	
Krausz Margit	
Mátrai Borbély Líván	
Meleg Gábor	
Murányiné Bényei Ibolya	
Nagy Zoltán	
Némethné Varga Ibolya	
Ottmár Anna Magdolna	

## Csodakút

tábor, témanap és heti szakkör

Együttműködő intézmény: Kiskunhalasi Református Kollégium  
Szilády Áron Gimnáziuma

A Kiskunhalasi Református Kollégium Szilády Áron Gimnáziuma a projekt vidéki résztvevőjeként szerepelt a pályázatban. Kreativitás és kompetenciafejlesztésben a tanórán kívüli és szabadidős tevékenységek támogatását kaphattuk meg jó az, amikor az ember megálmodik valamit és azt még életében formába is tudja önteni. Ezzel a pályázattal ez vált lehetővé számunkra. A gyerekek olyan ismeretek birtokába juthattak, amivel a hagyományos tanórai foglalkozásokon nem találkozhatnak, mert nincs rá idő, köt a tananyag, a tanterv, az érettségi teljesítése, a felvételi rendszernek való megfelelés és még sorolhatnám. Amikor kigondoltam ezeket a programokat az futott végig az agyamon, hogy milyen jó lenne a magyar népmeséket kicsit „felnőttebben” megismertetni a tanítványaimmal, ami a mesék világában meglevő ősi archetipikus szimbólumvilágot jelenti. Nagy örömmel-re szolgált, hogy olyan embert is be tudtam vonni a program teljesítésébe, mint Jankovics Marcell, aki ennek a témának a leghitelesebb alakja. Valójában az ő szakmai tanácsát kérve indultam el a programok megvalósításához.



2011 augusztusában indítottuk a programot a témahéttel. A táborozás önmagában is élményt jelent a gyerekek számára, itt lehetőségük volt a napirend pontos betartására, a mesék többféle feldolgozására, a kézműves tevékenységeken túl, drámajátékokra és dramatizálásra is sor kerülhetett. Minden foglalkozás úgy kezdődött, hogy egy vagy két népmesét felolvastunk gondolatébresztőként, majd ezután mindenki választhatott a meglevő foglalkozások közül. „A mesék célja az, hogy az embert jobb világba terelje lelki értelemben, a mese részint az álmainkból, részint

a kozmikus élményeinkből, részint az ösztöneinkből épül föl, nevelő funkciója van, miközben szórakoztat is.”

A tábor kezdése vasárnapra esett, délután kettő órától vártuk a táborlakókat, az első nap programja a vacsorán túl az ismerkedés volt, ehhez drámapedagógiai eszközöket alkalmaztunk, az első feladatot a csapatokra osztás a „Keresd az azonos nevéket!” feladattal volt (Kovács, Kovács, Kowács, Kováts). Miután a csapatok kialakultak memóriajáték következett. A játék lényege, hogy rövid versrészleteket és halandzsza szöveget kellett megtanulniuk a csapattagoknak, az a csapat győzött, ahol a tagok leggyorsabban tudták eljátszani és felmondani a megtanult szöveget. A napot táborüzzel, beszélgetéssel zártuk.

Második napon a szakmai foglalkozásokat a kézműves oktatók végezték, a kiindulópont két magyar népmese elolvasása volt, ezekből a mesékből kellett szereplőket, jeleneteket, figurákat létrehozniuk a gyerekeknek. Kigyós Jancsi volt az egyik mese, a másik pedig a Kacor király. A táborozók egyik fele az agyagot választotta, a másik csapat pedig a nemezelés mellett döntött, ők a Kigyó király grémánt palotáját formázták meg. A nemez kép elkészülése hosszabb munkát vett igénybe, így azon egész héten dolgoztak a gyerekek. Éjszakai túra és csillaghullás színesítette a programot.



A harmadik napon a foglalkozások kiegészültek drámapedagógiai módszerekkel, a drámás oktató első-sorban térérzékelős és csapatépítős játékokat talált ki. Az aznapi mese: Tündérszép Ilona és Árgyelus meséje volt. A táborozók egyik fele kézműves

foglalkozáson vett részt, az Árgyelus meséjét dolgozták fel viaszos batik kép formájában, a másik csoport „Szerelmesek ma” címmel dolgozták fel az előbb említett történetet.

Délután a csoportok cseréltek. Akik kézművesen voltak azok drámaztak és fordítva. Este a programot színesítette két belga vendég produkciója, Ilona Inghels tündértáncot adott elő (balettozott), Andre Inghels pedig az Árgyelus meséhez

kapcsolódva ördög figurát öltött magára és tüzet fújt. Majd tábor tűz zárta a napot.

A negyedik napon a gyakorlati foglalkozások kiegészültek elmélettel is, a dramatizálás fortélyait sajátíthatták el a gyermekek. Az előadónk játékos formában ismertette a főbb kritériumokat, a feladat az volt, hogy egy Örkény novellát kellett dramatizálniuk, először leírni, majd következő napon „előadni” is.

Filmvetítéssel ért véget a nap.

Az ötödik nap a drámajáték és a



kézművességé volt újfent, most a reggeli kezdésnél a Táltos ököre mese adta meg a nap programját. A gyerekek az esti rövid drámás bemutatóra is készültek. Azután filmvetítés következett.

Az utolsó napon pedig a befejezetlen kézműves munkákat kellett elkészíteni, táborzárás, a hét értékelése következett, ebéd, majd hazautazás. A hét bizonyoság volt arra, hogy ilyen jellegű táborok megvalósítására szükség van, a gyerekek ezekkel a programokkal a kompetenciaterületek összességét érintették a közösségi kommunikációt, az együttműködést másokkal, a kooperatív technikákat, beszéd- és kifejezés koordinációt, esztétikai és művészeti kifejezőképességet. A diákok többsége, ha megrendeznék újra a tábor, visszajönne.

A 10 hónap alatt 24 foglalkozás volt heti szakkör



formájában, ez a program a humán érdeklődésű idősebb korosztálynak készült (10. osztályosok), ők elsősorban a meséink mélységével ismerkedhettek meg, úgymint szimbólumok: fa, kigyó asztal, ház... Összintén szólva nehéz négy-öt mondatban megfogalmazni

mindazt, amivel egy teljes év alatt lehetőségünk volt foglalkozni. A foglalkozás több célú volt: szöveg- és beszédértés fejlesztés, digitális kompetencia, esztétikai és művészeti kifejezőképesség

fejlesztése, a hatékony önálló tanulás és az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése és az olvasás megszerettetése. Egyik legsikeresebb délutánunknak mondható "A három kívánság" dramatikus játékokban való feldolgozása volt.

A témnapok a második félévben valósultak meg. Az első témnapot 2012. március 28-án tartottuk, a foglalkozás megtartásában Kardos Mónika segédkezett, a mesékhez az illusztráció-készítését, 3 csoportban oldottuk meg.

Az első csoport mézeskalácsot készített, a második papírmérettel gazdagította a munkát, és a harmadik csoport linóleum metszés technikájával oldotta meg a mesék szereplőinek bemutatását. Népmeséink közül a Tündérszép Ilona és Árgyélus meséjét választották legtöbben. Az elkészült alkotásokat május 10-én kiállítottuk az iskola díszterme előtt. Ezzel a kiállítással terveztük a harmadik témnap elindítását. (CSODAKÚT KAVALKÁDOT)



A második témnap 2012. április 26-án csütörtökön volt, meghívott előadónk Jankovics Marcell, a népmesék sorozat egyes kiragadott epizódjairól és azokban előforduló alakokról,

szimbólumokról és azok jelentéseiről beszélt a 10-es évfolyam tanulóinak. Előadása érdekes és sok ismeretet közlő volt, beleépítette mondanódjába a magyar hagyomány és kultúra



alapjait, a mondavilágunk főbb szereplőit, a ház szimbolikus jelentésrétegeit és persze összekötötte mindezt a az európai és a keleti népek

mondavilágával is. Színes és nagyon érdekes előadást hallgathattunk meg, a gyerekek vizuális kompetenciáját és digitális kompetenciáját és identitás tudatát egyaránt fejlesztette.



A harmadik témanapot 2012. május 10-én valósítottuk meg, kicsit túlbonyolítva a programot azzal, hogy párhuzamosan három helyszínen zajlottak az események. A programok az előző témanap alkotásaiból összeállított kiállítás megnyitásával kezdődött, majd ezt követően az első helyszínen a díszteremben drámajáték-formában dolgozták fel a diákok Pílinzky János: Fabula című művét, a második helyszínen az iskolakönyvtárban tesztfeladatokat oldhattak meg az odaérkezők, a feladatlap tartalmazott gyerekkorban sokat énekelt dalok felismerését, a



magyar népmesék rajzfilmsorozattal kapcsolatos kérdéseket (pl. Mikor készült az első mű? Kik rendezték az első népmeséket? ...) Az égig érő fa című mese alapján rajzolni kellett, de voltak a könyvtárunkkal kapcsolatos feladatok is (Mi könyvtárunk katalógusának webcíme?). A harmadik helyszín az iskola udvara volt, ott a diákok a népi játékokkal ismerkedhettek meg, mint például árokciézéssel, hatos futással, nemzetesdivel, futómétával és a kanászkapóssal. A játékok ismertetése során sor került annak ismertetésére is, hogy ezt a játékot Magyarország mely téjegységében játszották. Legkedveltebb ezek közül a nemzetesdi játék bizonyult.

Nagyon sok köszönnel tartozunk a projekt menedzserének Nagy Krisztinának, aki szigorú, de következetes munkájával mindig előremozdította a határidők pontos betartását, a jelenléti ívek és a beszámoló elkészítését, a tematikafejlesztéseket, a témanapok forgatókönyvét, és persze a digitális formában való rögzítést is (videók, fényképek). A pályázat koordinálása legalább olyan kiemelkedő feladat, mint a pályázatban foglaltak megvalósítása, örülünk, hogy kiváló és hozzáértő szakemberrel dolgozhattunk együtt.

*Péter Mariann szakmai megvalósító*

## Drámapedagógia

tábor, témanap és heti szakkör

Együttműködő intézmény: Janikovszky Éva Általános Iskola és az Üllői úti Tagintézménye

A Kőbányai Janikovszky Éva Általános Iskola és Üllői úti Tagintézménye évek óta hangos a délutáni drámások kacajától. Számos csoport működött, kicsikkel, nagyobbakkal, mert az iskolában dolgozó tanárok és vezetőik vallják, hogy a tanulás nem csupán intellektuális folyamat, lényeges szerepet játszanak benne a drámajáték során kiaknázható érzelmi tényezők is, és ezzel sikeresebb lehet minden megismerési folyamat. Azonnal és boldogan mondott igent az iskola a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai

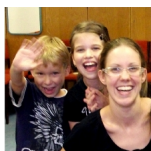


Kulturális Központ megkeresésére, amikor a jelen pályázat kiírása nyilvánosságra került. Hetekig tartó kemény munka, éjszakai levelezések színezték a megbeszéléseket, kidolgoztunk, átdolgoztunk, megoldoztunk mindenért. Nagy Krisztina projektvezető tartotta a varázspálcat, mint egy profi karmester

irányította a zenészeit, a szakmai megvalósítókat, akik egyre szebbet és nagyobbakat mernek álmodni. Nem túlzás, olyan volt ez az év, mint egy jól megírt, szépen szóló szimfónia, ami a mi, kőbányai, janikovszky gyerekeinkről szól.

A 10 hónapig tartó mesebeli utazás első járata 2011 nyarán indult Tihanyba a Holuby-bangó Színjátszó táborba. Fizikailag visszaérkeztek a táborlakók egy hét múlva, de a gyerekek az élményektől, egymástól, és a helytől sem tudtak elszakadni. Soha nem észleltem ekkora erejű kötődéseket,





átváltozásokat, mintha nem is ugyanazok a lurkók szálltak volna le a buszról, mint akik elindultak. A szín-és drámajátékos ismereteken túl olyan emberi értékeket tudtunk fejleszteni a rendelkezésünkre álló 144 órában, mint a kölcsönös felelősség, a konfliktusok eredményes megoldása, az egymásra figyelés, az elfogadás, az önérvényesítés

finom kezelése és az empátia.

2011 szeptemberétől a Janikovszky gyerekszivaja a kulturális központ termeibe költözött, otthonra leltek a színjátszó csoportjaink. Olyan helyre, ahol mosolygva fogadtak bennünket, ahol lehetett a földön ülni, mert tisztaság volt, ahol minden eszközt megkaptunk, amit csak kértünk, hangosan énekelhettünk, zajonghattunk, sőt a mindig készséges technikusok megerősítéssel is segítettek.

A munka precízen és szervezetten haladt, mindenki tudta a dolgát, a gyerekek élvezték az órákat, mi tanárok pedig valószínűleg támaszpontnak érezhettük a helyet, és partnernek az itt dolgozó kollégákat. A pályázatban résztvevő tanulók alig hiányoztak, ugyanolyan komolyan vették ezt a szabadidős tevékenységet, mintha tanóra lett volna, készülték, tanultak,



dolgoztak, „tették, ami kell”... A megálmodott program megvalósult, komoly kötődések alakultak ki, facebook közösségeket hoztak létre, tervezték a darabokat, kellékeket, jelmezeket, zenéket kerestek. Az iskolai szünetekben arról beszélgettek, hogy mi volt, vagy mi lesz a drámán, a fellépésekről, az előadásokról, a műsorokról. A szeptemberi Mesefesztivál, bár nem konkrétan ehhez a projekthez tartozott, szinte a mi gyerekeinké lett. A Másféle ajándék karácsonyi műsorunk ámulatba ejtette a nézőket, minket a díszlet, s a jelmezek, ami mondanom sem kell a kulturális

központ kollégáit dicséri. Tóth Ramóna olyan színpadképet varázsolt a darabokhoz, hogy komoly közsínházak is megirigyelnek, mesemotivumi valóság! A színdarabok színvonalát újságírók méltatták, a gyerekek boldogan fogadták a gratulációkat, az elismerést, a visszajelzés még inkább ösztönözte őket. A foglalkozások természetesen nem csak a próbafolyamatokból



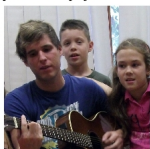
álltak. Kompetenciát fejlesztettünk, ahogy a program címe is jelzi, ezen belül a személyiség, a lélek, a kifejezőkészség, a beszédkészség és a kommunikáció fejlesztése állta a fókuszban.

A beszámoló tételmondatát igazolják a szeptembertől indult 2x 12 órás foglalkozásaink. Az érzelmi ráhatás eredményeként a gyerekekben a

kreativitásukon túl hatalmas mértékben nőtt a tanulási kedv, a sikerélmény ösztönző erővel hatott rájuk, kimutatható, hogy a pályázatban résztvevő gyerekek tanulmányi eredménye javult.

A világlátás formálására is jó módszer a drámapedagógia, programunk sarokköveként fogalmaztuk ezt meg: Rudolf Steiner filozófus, író és tanár gondolatait idézve:

*„Nem az a feladatunk, hogy a felnővekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját itélő erejét, a saját felfogó-*



*képességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban. Az ifjúság elé tárjuk a saját véleményünket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek meg most már ti is, milyennek mutatja magát nektek. Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk.”*

Az idézett gondolat a gyakorlatban szituációs játékok során valósult meg. Előkerültek papírbabák, akiket meggyújtunk, ha verbálisan bántották, aztán a kis kezek próbálták kisimítani, bocsánatot kértek tőle szóban, és szomorúan tapasztalták, a gyűrődések megmaradtak. Beszélgettünk hajléktalanokról, a kirekesztésről, téma volt a drog, a családon belüli erőszak, a szemlélő magatartása, állásfoglalások, vélemények, érvek, ellenérvek hangoztak el, észrevétlenül tanulták meg, hogyan kell egymásra figyelni, hogyan mondhatom el összefüggően gondolataimat, hogyan lesz a közlésfolyamat érthető, logikus, és tömör.

Hisszük, hogy ez a tapasztaláson alapuló pszichológiai plusz, amit képzésünk adott, tanítványaink felnőttkorának biztonságát és a rájuk leselkedő nehézségek megoldását eredményezi majd. Képesek lesznek hidakat építeni ellentétek között, megismerik az empátia fogalmát, saját személyiségüket pedig bátran merik vállalni.

A februári programjainkon tehetségeket kutattunk, és találtunk. Iskolánkból közel hetven gyerek jelentkezett a tehetségkutató versenyünkre, melyet a témanapok keretében bonyolítottunk le. A Kőbányai Komédia címet kapta, (alcím: A Bánya utca kincsei) Bemutakozhattak a színjátékosok, hangszeresek, táncos és előadói művészetben jeleskedő tanítványaink. A zsűri kincses ládái jelezték, ha látható már a kincs, a következő fordulón is szívesen látják a produkciókat.



A farsangi vigadalom is témanapként vonult be az eseménynaplóba. Igazi mulatság volt, tánc, jelmez, álarcfestés,

finomságok. "Ennyi gyöngyöt, csodás filcet egy asztalon, szabadon sose láttam" - mondta egy kislány.

Március 15-én a projektben résztvevő gyerekek és tanárok adták a kerület ünnepi műsorát, hatalmas sikerrel. Az eltelt év



eredményeként az eltérő osztályokba és csoportokba járó tanulók közös alkotása volt az előadás, szépen példázta az együttműködés erejét.

A pályázat támogatásával eljutottak gyerekeink a Magyar Színházba, megnézhetek egy próbát, majd a főpróbát, és egy előadást. Felmehetnek közvetlenül az előadás előtt a színpadra,

megnézhetnék a készülődést, a kulisszák mögé pillantottak. Részt vehettek interaktív színházi foglalkozáson, ahol ők maguk is szerepbe léphettek a profi színészekkel együtt.

A mesének lassan vége, május 18-án még a Kőbányai Komédia témanap zárásaként Janikovszky Kincsek címmel felléptek a tehetséggondozó versenyünk felfedezettjei, aztán a színjátékosok álltak a deszkákra, és teret adtak az eleven varázslatnak, megmutatták, hogy a „napok apró vésőútéseivel” az eltelt tíz hónap alatt mennyi szépet hoztak ki, önmagukból. A Nefejejsék címet kapta ez a délután, jelezvén, hogy gyerekeink a megtett úton szerzett ismereteiket megőrzik, ezt a sok-sok törődést, amit a projektet megvalósító szakemberektől, tanáraiktól kaptak, nem feleldik. A támogatott képzés által megszerzett tudás, élmény már az

övék, viszik magukkal, többek, erősebbek, okosabbak lettek tőle. "A tanítók csak az ajtót nyitják ki, belépned neked kell." - mondja a kínai közmondás. Mi, a sok segítővel kinyitottuk az ajtókat, és nagyon jó látni, milyen biztosan lépkednek már a tanítványaink....



Szakmai megvalósítóként külön köszönöm a projektben dolgozó kollégáim munkáját, akik állandó meghívott előadóként jelen voltak: Endrődi Ágnes, Tóth-Hartai Laura, Kovács Dániel.

*Katona Zsuzsa szakmai megvalósító*

## Hagyományaink

témanapok

Együttműködő intézmény: Harmat Általános Iskola

„Azért vagyunk a világon, valahol legyünk benne...

*E világunkban ne csak benne legyünk, otthon is érezzük magunkat. Szülőföldünkön, hazánkban, s ne szakadjunk el annak múltjától, mert megszűnik nemzet lenni a nép, amelyik nem vállalja ezt az örökséget... „*  
Tamási Áron

Mióta öntudatára ébredt az ember, hajtja egy izgalmas belső erő, a kíváncsiság arra, hogy megismerje az őt körülvevő világot, embertársait, és saját magát. A megismerésnek sokféle útja lehetséges: biológiai, fizikai, történeti, - azaz tudományos, elsősorban bal agyféltekés működés által, vagy érzelmi, érzékszervi tapasztalás útján, tehát intuitív módon, ami inkább dominánsan jobb agyféltekés aktivitást igényel. A hagyomány ismerete nem más, mint világ- és önismeret, elődeink által felhalmozott és ránk maradt tudások és tapasztalatok összessége, mely a fennmaradásunkat szolgálja.



A hagyományban rend és stabilitás van. Mindennek és mindenkinek megvan a maga helye, melyet erkölcsön alapuló íratlan szabályok rögzítenek.

Az élet rendje megszabta a tennivalókat óráról órára, napról napra, évszaktól évszakra. Biztos kapaszkodót jelentett az emberek számára mindennapjaik menetében. Beilleszkedtek a nagyobb erejű természeti rendbe, el tudtak

igazodni benne. Az emberi civilizáció fejlődésével párhuzamosan gyengül a hagyomány ereje, megtartó funkciója. Társadalmi szintekről visszaszorult a családi környezetbe, majd ezek bomlásával a feledésbe.

Mégsem kell a hagyomány felett halotti imát mormolni, hiszen a XXI. század küszöbére érve olyan hihetetlen felgyorsult, technicizált és elidegenedett társadalomban találtuk magunkat, ahol emberek tízezrei, milliói keresik a kapaszkodókat, a hirtelen átalakult világban való eligazodáshoz, s ilyen kritikus helyzetben a múlt átmentett tapasztalatai segíthetnek. Vágyódunk elődeink



bensőségeiből, emberléptékű élete után. Természetesen értelmetlen és lehetetlen a történelmet visszafordítani, még ha sokan gondolnak is olykor az egykori életforma és kultúra másolására vagy mesterséges foltámasztására a hagyományápolás jel- szavával. Kinek lenne kedve mécsesek mellett gubbasztva olvasni egy sötét

szobában, hajnalban kútra járni vízért, vagy hónapokat eltölteni a család következő évi élelmének beszerzésével? Egy mai bérház lakóinak problémáit a hajdani faluközösség törvényei nem oldanák meg.

Ezért a hagyományból olyan értékeket tarthatunk meg, melyek szebbé, érdekesebbé és értékesebbé tehetik minden napi életünket. Minden érték újra felmutatása, ápolása, megbecsülése hozzájárulhat egy békésebb és otthonosabb világ megteremtéséhez.

Felértékelődik a még megőrzött hagyománnyal kapcsolatos tudás: az általa közvetített értékek alapján egymásra fogékony, toleráns közösségek építhetők fel. Az erős hagyományú és ezért nyitott közösség képes nemcsak alkalmazkodni, nemcsak kihasználni a

globalizáció előnyeit, hanem újraszervezni, újjáépíteni is önmagát.

A hagyomány újraértelmezése így végül is nem jelent mást, mint hogy elemeinek vissza kell adni eredeti jelentésüket, rámutatni bennük az egyetemes emberi mozzanatra és így beemelni ezeket, mint napi fontosságú tudnivalókat a mába. Szinte új hagyomány teremődik. Más



szóval az történhet, mint minden jelentős organikus kultúra születésénél: a régi megtalálja a választ az új, az aktuális kihívásokra, avagy az új a régire bizalommal tekint, mert él benne a jelen számára fontos és a jövő szempontjából tanulságos hagyományok átörökítésének igénye. Hiszen múlttalamul nem lehet jövőt építeni.

Mindezek alapján úgy összegezhető a hagyomány jelentősége, hogy a jövő kihívásaira ott könnyebb megtalálni a választ, ahol a társadalomnak van hagyománya. Ezért van szükség a hagyományőrző és -teremtő projektekre, amelyek célja egyrészt a régi hagyományok továbbvitele, egyben új tartalommal való megtöltése, s ezáltal életre keltése, másrészt új hagyományok kialakítása a közösség



mára eltűnőben lévő funkcióinak pótlására.

„Az emberi jövőbe a legrövidebb út a hagyománnyal vezet. A hagyomány olyan egy társadalom és az egyes ember életében, mint a folyónak a meder: keretet szab az élet folyamának, viszont így messzebbre is lehet jutni.” (Csörgő Zoltán)

A Harmat Általános Iskolában a fenti gondolatok jegyében mutattuk meg, többségében lakótelepi környezetben élő gyerekek számára, milyen egyszerű értékeket közvetíthet számukra egy szüret, egy lucázás vagy éppen komatülázás. A szokások lényegi magvát megtartva jutottak olyan komplex ismeretekhez, tapasztalatokhoz, melyek személyes életüket gazdagították, kapcsolataikat minőségileg javították. Megmutatkozhattak a különböző egyéniségek, tehetségek úgy, hogy tudásukkal, alkotásaikkal, megnyilatkozásaikkal, tevékenységeikkel az egész közösséget emelték, gazdagították.

Egész évet átfogó hagyományőrző program széles körű kompetenciafejlesztés szolgálatában is állt, színes tevékenységek tárháza érzékenyítette a fogékonyságot, s az örömteli tapasztalatok átélését.

Mátrainé Borbély Livia  
szakmai megvalósító

## Identitásnevelés

témanapok

Együttműködő intézmény: Gézengúz Óvoda

Az Identitásnevelés Kőbányán elnevezésű tevékenység sorozat már az első hallásra szimpatikus volt számomra. Nagy lehetőséget láttam abban, hogy ezzel a projekttel, a gyermekeket játékosan lehet megismertetni a szűkebb és tágabb lakókörnyezetükkel, olyan helyszínekkel, épületekkel, amelyről még sosem hallottak, de itt található az otthonuk, óvodájuk közelében, s olyan ismeretekkel gazdagodhatnak, melyekkel erősödik lakóhelyükhöz, kőbányához való kötődésük.



A programon részt vevő gyermekek száma meghatározott volt (15 fő), úgy döntöttünk, hogy elsőként a Kőbányán élő gyermekek szülei számára kínáljuk fel a lehetőséget arra, hogy gyermekeik részt vehessenek benne, amennyiben ehhez hozzájárulnak.

Amikor szülői értekezleten erről tájékoztatást kaptak, kiderült szinte kivétel nélkül mindenkit érdekelt és örült ennek a lehetőségnek.

A programok többsége óvodán kívül zajlott. A külső helyszínekre való látogatás előtt mindig történt valamilyen motiváció, közös készülődés és beszélgetés, amiben a egész csoport részt vehetett. A programokon csak a kiválasztott 15 gyermek volt jelen, viszont a témák, élmények, tapasztalatok a csoport többi gyermeke számára is ismertté vált. Ezek az új élmények megjelentek a szabad játék során és sokáig jelen voltak a csoport életében.

A városépítés már hetekkel korábban, közös dobozgyűjtéssel kezdődött, amiben a szülők is lelkesen részt vettek, így rengeteg doboz gyűlt össze. Sokat beszélgettünk arról, hogy ki merrre lakik, milyen házban, milyen utcában stb. A tervezett



foglalkozásokon ismeretük tovább bővült a tágabb környezetük megismerésével: ország, város, kerület. Az összegyűjtött



dobozokból házakat készítettek majd a sokféle házból egy egész terepasztalnyi várost, amivel a mai napig játszanak. Megismerték a tervrajzot, a térképet és ezek alapján legóból megépítették az óvodát és környékét. Így tudatosult bennük, hogy lakóhelyük Kőbányán található.

A halottak napjához közeli időpontban a Kőbányai Szent László templomba látogattunk el a gyerekekkel. A témára történő ráhangolódás az egész csoportot érintette melyhez kapcsolódott a kiválasztott gyermekekkel a templomi látogatás. Az ott töltött időt sokféle érdekes játékkal telt. Nagy



hangsúlyt kaptak a szimbólumok, amik játékos formában tudatosultak a gyerekekben. A templomban szimbólumokat kerestünk és számoltunk, ünnepekre emlékeztünk, anyalkákat nyomdáztunk, színeztünk és őrző anyalokká váltunk. Felmentünk a templomtoronyba, ami nem minden Kőbányai lakosnak adatik meg, és közelről hallgattuk a harangszót. Rézdrótból harangformát hajlítottunk, amit ügyesen meg is szöfaltattak a gyerekek. Rengeteg élménnyel tértek vissza az óvodába, délután örömmel mesélték szüleiknek a velük történeteket.



Volt olyan gyermek, akinek már a külön buszozás is nagyon nagy élményt jelentett. A kőbányai pincerendszerbe történt kirándulás nagyon izgalmas, és varázslatos hangulatú volt. Minden gyermek kapott a kezébe vagy a fejére lámpát, amivel a sötétben világított maga előtt. A sejtelmes hangulat

ellenére mindenki bátran haladt előre a sötétben. Kincskeresésre indultunk, ami hatékony motiváló erő volt. Természetesen a gyerekek megtalálták a kincset, amit el is hozhattak a barlangból és a saját készítésű kőszobraikat díszíthették vele. A kőfaragást most próbálták először. Gyorsan és ügyesen meg tanulták használni a kalapácsot, kis vésőt, mellyel elmélyülten dolgoztak. Csodálatos szobrok születtek.

A malacvárosban tett látogatásunk során, a gazdaságról és gazdagságról nagyon sokféle és változatos megtapasztalási lehetőség volt biztosítva. Pontosabban a sertés tartásáról és eladásáról, valamint erről az „üzleti körforgásról”. A témára igazán gyermek közeli volt a ráhangolódás. Mese és beszélgetés keretében felidéztek, hogy milyen állat a malac, hol és hogyan él, mit eszik. Ezután megkóstolhattak olyan ételeket, ami kukoricából készül, sőt malackodni is lehetett. Megtudták, hogy Kőbányán régen, egyedülálló volt a



sertéshízlalás és a még ma is látható épületeihez a Hízalához busszal látogattunk. Itt közvetlen közelről láthattak vasúti síneket, váltót, szakállas sorompót, bakterházat, rámpákat, sőt eljártszottunk egy malacvásárt, ahol mindenkit lemásztunk és a saját bárcánkat hazavihettük.

A programok mindegyike az óvodás korosztály életkori sajátosságaink figyelembevételével volt megszervezve. A rengeteg

játékkal, a folyamatos motiválással, a sokféle érzékszervvel történő megtapasztalási lehetőséggel, az aktuális helyszíneken történő ismeretszerzési lehetőséggel mindmind intenzíven volt biztosítva a közvetlen tapasztalatszerzés. Külön élményt jelentett a gyerekeknek, hogy olyan helyekre jutottak el, ahol még nem



jártak illetve mások el sem juthatnak. Sok olyan lehetőséggel találkoztak, amit ma már nem tapasztalhatnak meg (Pl: mázsálás, sorompók kezelése). Mindezek közben gyakran hallhatták a gyerekek, hogy Kőbányán vagyunk, ezek az érdekes, különleges helyek Kőbányán találhatók.

A különböző alkalmakról beszámoló

készült a szülőknek, melyet a csoport faliújságján olvashattak, így a gyermekek élményein keresztül a szülők is részesülhettek a kőbányai identitásnevelésnek. A szülők nagyon örültek a részletes beszámolóknak, üdvözölték és sok pozitív visszajelzést kaptunk rólukról.

*Kovácsné Vértesi Szidónia  
óvodapedagógus  
szakmai megvalósító*

## Identitásnevelés

témanapok

Együttműködő intézmény: Mászóka Óvoda

Kőbányán élek születésemtől fogva immáron 59 éve, lokálpatriótának tartom magam.

Nagy örömmel és lelkesedéssel vártam a pályázat elindulását és örülök, hogy részesei lehettünk az eseménysorozatnak. Nagyon tudatos és felkészült kollégákkal találkoztam mindjárt a legelső közös megbeszélésen, mely folytatódott az ünnepélyes megnyitón és minden további közös programunkon.

A nagycsoportos gyermekeink közül hamar kiválasztódott az a 15 gyermek, akik részesei lehettek ennek a nem mindennapi tevékenységeknek. Készültünk az első találkozóra...

Kálmán bácsi, Ramóna néni, Mónika néni, Kriszta néni hatalmas csomagokkal érkeztek, többször fordulva az autó és a csoportszoba között. Sok-sok lego, építőjáték, vizuális eszközök sokasága tárult szemünk elé. „Ezek, mind a mi óvodánké???”

Megtörtént az örökre szóló baráti bemutatkozás és elkezdődött a „varázslat”, a kőről, Magyarországról, Budapestről, Kőbányáról, a tégláról, az agyagról, Vilmos bácsiról, a lakóhelyünkről és az óvodánkról. Olvastunk térképet, készítettünk díszes ablakkereteket, kasíroztunk házakat melyekből egy világaváros épült, felhőkarcolók, egy



szintes házikók sokasága. Elröpült az idő és vártuk a következő találkozást.

Ismertedtünk tovább, a Kőbányai Templom Angyalaival és Harangjaival, a Keresztelő Kúttal (Vilmos bácsi munkája!) és Ramóna néni segítségével készítettük el saját fejharangjainkat is.

Találkoztunk a „Bánya Vakonddal” a bányában és annak

szellemével, majd minden gyermek elkészíthette a saját kőszobrát. Véső, kalapács mindenkinék, (hű mi lesz ebből?!! ) kalapálnak,



vésnek gyermekeink, „Kálmán bácsi ugye mi is úgy faragjuk a követ, mint Vilmos bácsi Óhegyen”- mondja Ákos, nincsenek szavak...

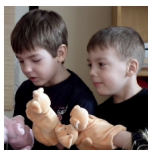
Csodaván!

Busszal mentünk a Hizlaló térre, a vonatállomásra és a pályaudvarra. Ez idáig nekem az ugyan azt jelentette, de megtanultam, hogy a kettő nem

ugyanaz. Elidőztünk a régi képeken összehasonlítva a ma láthatóval.

Gazdagon tértünk vissza az óvodai ebédre a gazdaságból 358 kg-ot nyomó „kismalacokkal”.

A Népliget gazdagsága is elvarázsolt bennünket. Itt is térképoltasás, a mutatványos téren Vitéz László, Kemény Henrik tiszteletére elültetett



virág, a kerékpárverseny, a „rémrom”, bogarászás, növénygyűjtés és megfigyelés, no és természetesen, mint mindig Kálmán bácsi, Ramóna néni, Mónika néni és közvetlen kollégám Margit néni odaadó, lelkes, segítőkés és a fotós.

A szülők egész évben támogatták a gyermekek programjait, büszkeséggel és elismerően szóltak a tevékenységekről valamint a felnőttek munkájáról.



Kíváncsisággal készültünk a záró rendezvényre ahová a szülők is hivatalosak voltak. Itt is megtapasztalhattuk, hogy nincs lehetetlen ez előtt a csapat előtt, hiába az eső, a vihar a Kőleves elkészült.

Külön köszönet Kriszta néninek és az anyukáknak, de a mesebeli kőlevesért

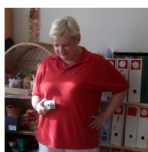
Balatoni Mónikának, Kálmánnak, Ramónának, Olgának és a Gyerekeknek is jár az elismerés. Megható volt az emlékalbum készítés, nem tudom tényleg lezárult vagy elkezdődik valami!!! Mindkettő nagyon felemelő érzés, de egy biztos: szép hónapok vannak mögöttünk és jó Kőbányainak lenni!

Szívembe zártam a Kőrösi Kulturális Központ munkatársait az odaadó, precíz, tartalmas, elhivatott munkájukért és nem utolsósorban emberi hozzáállásukért.

Egy idézettel köszönöm meg fáradozásukat:

„Jól végzett munkád, neked öröm, az embereknek hasznos szolgálat.”

Kíváncsom, hogy a programon a jövőben résztvevő gyermekeknek és felnőtteknek is hasonló szép, lélekemelő élményeik legyenek és Ők is elmondhassák: Jó hely ez a Kőbánya!



Szántó Károlyné-Teca  
óvodavezető



## Identitásnevelés

témanapok

Együttműködő intézmény: Komplex Általános Iskola

Intézményünk az „Identitásnevelés Kőbányán” programban 20 tanulásban akadályozott (enyhe értelmi fogyatékos) 12-16 éves tanulóval vett részt. A projekt célja a tanulók személyiségének gazdagítása, önfogadással, mások és a "másság" elfogadásával, toleráns magatartással. Célként fogalmazódott meg továbbá, hogy a környezetben ki tudják magukat ismerni, hogy legyenek képesek a közösségekben tájékozódni, alkalmazkodni, beilleszkedni. E mellett alakuljon ki bennük az őket körülvevő közvetlen tárgyi környezet formálására, alakítására való képesség, igény, továbbá váljanak képessé a társadalomba való beilleszkedésre.



A intézményünkbe járó tanulók többszörösen hátrányos helyzetűek, fogyatékoságuk mellé gyakran társul szociokulturális hátrány is. Sokan közülük a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializálódtak, az iskolával, a tanulással, a kultúrával, tudással szemben motiválatlanok, érdektelenek. Gyakran tapasztalható az értékrend

hiánya, labilitása; az erkölcsi normák ismeretlensége; tájékozatlanság az illem, etikett terén; kommunikációs és beilleszkedési zavarok a társas kapcsolatok terén. Hátrányos helyzetükből és értelmi akadályozottságukból adódóan nem rendelkeznek reális énképkel, nem ismerik saját értékeiket, képességeiket, amelyekre építeni tudnak, nem hisznek önmagukban.

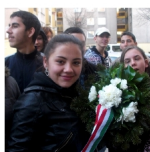
Gyermekeink egy része csak a felső tagozaton került

intézményünkbe. Ők, a többségi iskolában gyenge teljesítményük miatt kudarchelyzetek sorozatát éltek meg és több esetben kellett szembesülniük azzal, hogy nem képesek arra, amire társaik.

Mindezek miatt nagyon örültünk, amikor lehetőséget kaptunk a programba való bekapcsolódásra, hisz



úgy láttuk, hogy az abban megfogalmazott célok és ezek elérését célzó feladatok elősegíthetik tanulóink énképének,



megértőek voltak a gyerekekkel. Partnerként kezelték őket. Nyitott, barátságos, jó hangulatú légkörben, bátorítva, folyamatosan dicsérve, a pozitívumokat megerősítve foglalkoztak tanulóinkkal. Olyan miliőt teremtettek az egyes foglalkozások során, amelyben szívesen, nyíltan tevékenykedtek a gyerekek.

A résztvevő tanulók többsége pozitív élményként élte meg a közösen eltöltött időt. Az érdekesebbnél érdekesebb feladatok során, miközben - önmagukat, közvetlen környezetüket, és Kőbányát középpontba állítva - fényképeztek, filmet forgattak, vágtak, ragasztottak, varrtak, szituációs játékokat játszottak, fázisfotókat készítettek, emlékműnél koszorúztak, kőbányai szabadságharcos hős sírját gondozták stb., látták és el tudták hinni magukról, hogy ők is tudnak jók, ügyesek lenni valamiben, hogy képesek szép, értékes, esztétikus alkotásokat létrehozni. Olyan alkotásokat, amelyben nemcsak ők, hanem mások is örömlüket

lelik.

Sok új, érdekes dolgokban próbálhatták ki magukat és bizonyíthatták be, hogy tudnak ötletesen, kreatívan, újszerűen munkálkodni. Nem egyszer okoztak számunkra is meglepetést egy-egy ötlettel, megoldási javaslattal, feladat-kivitelezéssel. Olyan területeken, tevékenységekben volt alkalmuk részt venni, amelyekre a mindennapos nevelő-oktató tevékenység során nincs lehetőségük.

Úgy tapasztaltuk, hogy a gyakran önismereti, önfogadási, önértékelési problémákkal küzdő gyerekek mindannyian



sikerélményhez jutottak, mindenki tett valami olyat, amitől büszke lehetett önmagára.

A komplex személyiségfejlesztő foglalkozások a lakóhely megismerése kapcsán pozitív változásokat idéztek elő önmaguk és mások elfogadása, a toleráns magatartás kialakulása terén. E mellett a közös munka során számtalan lehetőség adódott a sérült vagy fejletlen pszichikus funkcióik korrekciójára is a beszédértés, figyelem, gondolkodás, emlékezet és koncentrációs képességek, a kommunikáció, a matematikai, természettudományos, digitális kompetenciák fejlesztésén keresztül.

A foglalkozások jó hatással voltak a közösségre is, hisz gyakorolták a társas

együttlét, együtt tevékenykedés kulturált formáinak, az elemi viselkedés iratlan szabályainak betartását. Öröm volt látni, ahogyan együtt dolgoztak, ahogyan szükség esetén segítették egymást.

A programot sikeresnek tartjuk, úgy gondoljuk, jó példaként szolgálhat és követendő lehet mások számára is. Hisszük, hogy tanulóink személyisége gazdagodott. E mellett önmaguk és a bennük rejlő lehetőségek felfedezése, jobb megismerése, önmaguk

és környezetük viszonyának feltér-képezése, a társakkal való együttműködés, a közvetlen és tágabb környezet megismerése, az abban való tájékozódás, a környező világban való eligazodáshoz szükséges ismeretek nyújtása, gyakorlása közben a program hozzájárult ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek a társadalomba beilleszkedni, önmagukat elfogadtatni.



Némethné Varga Ibolya  
gyógypedagógiai tanár  
szakmai megvalósító



## Identitásnevelés

témanapok

Együttműködő intézmény: Gézengúz és Mászóká Óvoda  
Komplex Általános Iskola

A több célú a foglalkozás: elsősorban a lakóhely, illetve a közvetlen környezet megismerése kapcsán kulturális érzékenységet, kreativitást és helyes értékrend kialakítását fejlesztette, jelen esetben a formális tevékenységek által. A foglalkozások hozzájárultak a célcsoport tagjainak személyiség-, a beszédértés, az anyanyelvi kommunikáció, kompetencia-, figyelem és koncentrációs képességek fejlesztéséhez. Saját maguk és társaik megismeréséhez és ennek mentén a közösségépítéshez és a társadalmi befogadás előmozdításához. Tisztázni igyekeztünk a gyermek helyét a közvetlen környezetben, miközben a hely szellemének és tárgyi megnyilvánulásainak kapcsolatát erősítettük bennük.

Elsődleges cél volt: a résztvevő gyermek identitástudatának kialakítása; a



nemzeti hovatartozás, az önkép, a jövőkép, a történelmi tudat, a vallási és kulturális identitástudat. Ezt a megfelelő ön-ismerettel, és nem utolsósorban, sőt első lépésként a hely történelmi szellemének ismeretével kívántuk fejleszteni. "Legyen, alakóhely a legkedvesebb az ott élőknek különösen akkor, ha olyan érdekes, gazdag és

nagyszerű múlttal, és történelmi személyekkel bír, mint Kőbánya." Foglalkozásaink, sétáink, kirándulásaink során elsősorban az érzelmeken keresztül kívántunk hatni, miközben az



ismeretanyagot is ennek mentén adtuk át a gyerekeknek.

Másodlagosan: A közoktatásban résztvevő gyermekek formális és informális nevelésének támogatása volt célunk. Egy kísérlet melyben azt vizsgáltuk, hogyan lehet a nevelési



folyamatok fentebb leírt tudatos alkalmazása, átadása a pedagógusok számára, illetve a program tapasztalatai mentén a pedagógiai technikákat finomítva előkészíteni igyekeztünk, illetve megfogalmaztuk a Városi Tantervet.

Emellett tudatosan elővettünk szokásokat a múlt század elejétől és közepétől, amely bár avítnak tűnt, mégis hordozott hagyományait olyan erkölcsi szabályokat, lelki finomságokat amely, ha megérinti a gyermeket talán egyszer-egyszer, vagy tán gyakran használni is fogja,

de így biztosan, hogy hallott róla.

Harmadsorban: A gyermekekkel kapcsolatban lévő pedagógusok és szülők motivációját -



ugyanennyire fontosnak, és elengedhetetlen gondoltuk a program sikeres lefolytatásához és további megvalósulásához, - akik gyerekek által ke-

rültek közelebb saját lakóhelyük történetéhez.

Programsorozatunkban olyan széles és színes palettát helyeztünk a gyermekek (még inkább a pedagógusok) elé, amelyből bőséggel és kedvük szerint választhatnak az elkövetkezendő időszakban például: hely, időjárási tényező, korosztályi és személyiségi

függvények figyelembevételével is. A program építhető változtatható, de akár másolható hiszen módszertana a holisztikus pedagógia, illetve a logosz és mitosz párbeszéde épült, mellérendelve igazán kreatív kézműves megnyilatkozási lehetőségeket és leginkább a játékokat a gyerekek számára.

Utaztunk terek és síkok között az Építés várost! programban. Mélységeket és magasságokat jártunk be a templom-torony és kőbányai vájatok között. Az ipar és kereskedelem, kontra a természet világában mozogtunk, a vasút és a disznóváros, a Népliget történetét tanulmányozva. Közben erősítettük a haza, a család, a szeretet, az erkölcs stb. dogmákat, melyek a gyermek egészséges fejlődésének - úgy véljük - részei. Más csoportokkal filmet készítettünk magunkról, közös dolgaikról, Kőbányáról, melyben a filmkészítés technikája mentén megismertük az iskolát ahova járunk, egymást, hogy ne legyünk idegenek, végiggondoltuk családfánkat, és annak a városnak legalább képességét, amelyben élünk. És hogy tegyünk még valamit a közért, nemzeti ünnepünkön március 15-én úgy tanultunk emlékezni, hogy ápoltuk kőbányai hősünk emlékhelyét a temetőben. Szép volt.



Konklúzióink az egy év munkájáról röviden, amely legyen mottója a folytatásnak: "A gyermek számára, ami történik, a mindenkor kezdet. Ebben a kezdetben van a mindenkor most, a mindenkor rácsodálkozás. Ez tárja fel a megismerés útját, a mese pedig a világ zugaiban lakó alakok felismeréséhez vezet."



"Minden közös tapasztalat, szimbólum, ritus, minden emlékezés egy közösség, „mi” fogalmát a közös azonosságát erősíti."

"A szerepjáték, a szójáték, a társasjáték, képjáték, maga a játékrítus a gyermek tapasztalata, a megismerés egyik formája, önalkító folytonos fejlődés. Ha hagyjuk ötjatszani, akkor fejlődni hagyjuk. ha közösen játszunk, valamennyien fejlődünk."

"Olyanok vagyunk, mint a növény, mely a nélkülözhetetlen gyökere által szökken szárbá, növeszt leveleket, virágot és végül termést érlel, és lássuk be végre, ha a törvényt nem tartjuk be hasonlóan járunk, mint a vágott virág selyem szalaggal, rövidesen elszárad. Mindnyájunknak szüksége van gyökereire: a családra, és a honra, mert ez táptalaja."



Buzás Kálmán  
várostörténész, szakmai tanácsadó  
Tóth Ramóna  
szakmai megvalósító

## Meseíró műhely

havi szakkör

Együttműködő intézmény: Janikovszky Éva Általános Iskola

A 2011 szeptemberében a Janikovszky Éva Általános Iskolában meghirdetett „Az én mesém” szakkörre egyéni érdeklődés szerint jelentkeztek a gyerekek. A szakkör tagjai több osztályból verbuválódtak, mind a tizen lányok. Személyiségüket tekintve nagyon változatos karakterű gyerekek, mindegyiküknek van egy-egy – most éppen domináló – beállítottság pl. a lázadó okos, az érzékeny csendes, a divatrajongó, a folyton magyarázkodó... Színesítette a csoportot, hogy ikrek is vannak közöttük.

A szakkör célja a mesealkotó fantázia és kreativitás fejlesztése egy éven keresztül 9-10 éves gyerekek számára, havi szakkör keretében. A megalakulás pillanatától nagyon fontosnak tartottam a saját szokások, játékszabályok fokozatos kialakítását. Kezdtük a szakkör értelmezésével: miért kör, milyen a körben ülők helyzete társaikhoz képest, mit jelent a kívülállók számára.

A további alkalmak során az érkezőnél, a játékoknál, megtartottuk ezt a térformát, ahol mindenki egyenlő helyzetű. A frontális elhelyezkedést a vetítések alkalmával használtuk, hiszen akkor éppen így maradt meg az egyenlőség.



Nehézebb volt az egymásra figyelésnek azt a módját elsajátítaniuk, hogy szemkontaktus alapján jelöljék ki a hozzászólókat. A hasonló szabályoknak több célja volt: térjen el az iskolai rendtől, hiszen ez iskolán kívüli tevékenység, mindenki kerüljön sorra bármilyen témában, valamint a dramatikus elemeknél segítette a koncentrációt.

Az első félév tematikája a magyar népmesék világa köré épült. Arra gondoltam, hogy a gyerekek sok népmesét ismernek, tanultak is róla, ezért más megközelítésben foglalkozhatunk a mese-elemekkel és motívumokkal. A népmesék szerepkörreit, a szimbolikus és valóságos helyszínek szerepét, a varázsserejű tárgyak funkcióját egy-egy magyar népmeséből kiindulva

értelmeztük (Pl. Az égigérő fa, Király Kis Miklós, Árgyelus és Tündér Ilona). A hozzájuk kapcsolódó dramatikus játékok – pl.: hangerdő-játék a helyszínek megjelenítésére, szerepjátékok, tárgy-transzformációs játék, képzőművészeti feladatok – előkészítették a nyelvi feladatokat. Az állandó mesei kifejezések, a képes beszéd, a



szólások gyűjtése és más közegben való használata közben számos tárgyi kérdés merült fel, amely a városi gyerekek néprajzi tárgyismeretének hiányára mutatott rá. A nyelvi-játékokat követte a történetalkotás első lépcsőfoka. Az egyik feladat szóbeli közös történetalkotás volt, amit követett megadott motívumok köré szőtt mese, írásban egy megadott mesekezdés folytatása. Ez utóbbi egyéni feladat volt, mindenki ugyanazt a szöveget kapta.

Külön érdekessége volt a feladatnak, hogy a mesekezdő egy gyerek által írt és az „Én mesém” c. könyvben megjelent írásból vettem. A szakkörösök összes, e témára írt történetét nyomtatásban



minden tag megkapta.

A történetek meghallgatása után „rájöttünk”, hogy a mese lényege és az elemek összefűzésének, a cselekménynek a középpontjában a csoda áll.

A félévzáró foglalkozáson meghívott Bartal Kiss Rita Blattner-díjas bábművész-rendező segítségével mese született a szemünk előtt, a gyerekek közreműködésével.

A barátságról szóló történetet két bábfigura köré szőttük: egy Sün nevezetű piros hajú kislány és egy Süni nevű sündisznó köré. Mindketten „mások”, kirinak a környezetükből, de éppen ezért egymásra találhatnak. A mese kapcsán a lányok megismerkedtek a bábszínházi előadás létrejöttével a mese keletkezésétől az



előadásig.

A második félévben az un. műmesék világával foglalkoztunk, amelyek egy-egy író személyéhez kötődnek. Az élmény és fantázia egyéni jellemzőit kerestük egy-egy író történeteiben. „Bekukkantottunk” (virtuálisan) régi írószobákba, megismerkedtünk a

klasszikus írószoba tárgyaival (írásztal, penna, tinta, kalamáris, íratóspapír, írógép).

Mai magyar gyermekírók vallomásai alapján (Janikovszky Éva, Lázár Ervin, Csukás István) példákat gyűjtöttünk, hol lehet még írni: kertben, vonaton, kávéházban és még sok helyen.

Csukás István Pom-pom meséiből „A torzonborz kalapevő” és „Az egy lábú esernyőmadár” animációs filmváltozatának megtekintése után összegyűjtötték a mese-elemeket belőlük.

A csoda ebben a két mesében a tárgyak átváltozása volt, ezt játékan

több tárggyal is kipróbáltuk. Így változott át a szemetes kosár fagyivá, kalappá, mikrofonná, dobbá...

A Pom-pom



epizódjai mindig ugyanúgy kezdődnek és végződnek.

A mesekezdés és a mesekeret fogalmának bevezetése után



variációkat alkottak ezekre a témákra.

A következő alkalommal Benedek Elek ifjúsági lapjainak bemutatását követően a gyerekek újságot írtak Meseutca címmel. Egy szabály volt: csak meseelemekre épülhetnek az írások. Mindenféle rovat volt benne (riport, tudósítás, horoszkóp, recept, hirdetés, vers), amelyeket illusztráltak is. Előtte a műfaji sajátosságokat dramatizálva gyakorolták: rögtönzéssel tudósítottak sporteseményt (a sárkány küzdelme a királyfival), riportot készítettek a győztesről.

A következő alkalomra mindenki hozta a saját mesetémáját, amelyekből megíródtak az „Én mesém” első történetei. Iskolájuk névadójához kapcsolódva két művével foglalkoztunk mélyebben. A „Bertalan és Barnabás” c. Janikovszky Éva mese az ikerség ágai-bokrúit jeleníti meg, ami közöttünk aktualitás. A másik a „Kire ütött ez a gyerek?” , az ő élethelyzetükhöz ad bevezetést.

A család megjelenése az általuk írott mesékben rendkívül érdekes: az anya, mint anyuka, királynő vagy éppen egy tölgyfa mama szerepel. Mindig pozitívan. Példák:

„Fiam, vigyázz, hogy ne keveredj rossz földbe!” – emlékszik Aprómag (tölgyfama) az anyai intelemre.

„Igen kincsem! Édes Erikám!” – így beszél a királynő a lányához.

Hazaszaladtam anyához – hogy a mesebeli kislány elmondja, milyen csodás felfedezést tett.

Az egyik mesében apjuk csak a királyfiaknak van, anyjuk meg a királynénak.

A záró foglalkozás Lázár Ervin „Négyszögletű Kerek Erdő” c. könyvére épül. Miután az előzőekben többször felbukkant a szomorúság motívuma (Sün és Süni, Bertalan és Barnabás), a mese társadalom képének kiindulópontja a szomorúság elől való menekülés. Külső szakértő bevonásával dramatikus játékokban



járjuk körül a témát. Az érzelmek nyelvi kifejezése szimbolikus formában az egyik legnehezebb kihívás a meséírásban. Végül mese



animációs feldolgozásából a „Vacsikamati virágja” epizóddal foglalkoztunk, amely a szeretetről szól, az adás és elfogadás képességéről.

Búcsúzóul minden résztvevő Lázár Ervin „Négyszögletű Kerek Erdő” c. könyvét kapta ajándékba.

Szász Ilona  
könyvtárvezető, szakmai megvalósító



## Rajzműhely - képzőművészeti klub

havi szakkör

Együttműködő intézmény: Széchenyi István Általános Iskola

2011.szeptember 24-én indult a Széchenyi István Általános Iskola és Körösi Csoma Sándor Köbányai Kulturális Központ együttműködéséként vezetéssel a Rajzműhely. Havi rendszerességgel, szombaton délelőtt tartottuk összejöveteleinket. Az iskola technika terme adott helyet beszélgetésinkhez, játékainkhoz, alkotómunkáinkhoz.

Különböző osztályokban tanuló, egymást többnyire csak látásból ismerő, de hasonló érdeklődésű gyerekek találkozhattak itt.

Nem a tehetség, inkább az érdeklődés volt itt a szerveződés alapja.



Minden alkalommal játékos feladatokkal, beszélgetésekkel, képzőművészeti alkotások, reprodukciók segítségével teremtettem olyan légkört, hogy oldottan tudjunk egy-egy rajzi témához hozzáfogni. A kezdeti zárkózottságot a nyílt jókedvű hangulat váltotta fel. A foglalkozásaink során a gyermek hite, önbizalma növekedett. Amikor élvezettel beszélt, szívesen csinálta azt, amit

szeret, örömmel vitte haza alkotását, s láttam, szívesen jön legközelebb, én is jó érzéssel zárhattam klubfoglalkozásainkat.



Önismeret, tárgyi és természeti környezetünk és a képzőművészet, érzelmek, hangulatok, a szimbólumok világa adták a

kiindulópontokat, erre épültek foglalkozásaink.

Beszégettünk a valóság – mese-fantázia világának kapcsolatáról, szépségről, növényekről, állatokról, a régi idők embereiről, a saját világunkról, örömeikről, nehézségeikről, a művészet szerepéről...

A különböző anyagok sajátosságait kipróbálva, megismerve, új élményekkel tapasztalatokkal gazdagodtak a gyerekek. A szakmai



bemutatóimat követve egyéni kísérletekkel, egyediségre törekedve, kreatívan alkalmazták a tanultakat.

Festettünk akvarellal, anilinnal festékekkel, temperával és akrillal is. Használtunk porpasztellt, akvarellkrétát, színes ceruzát, filctollat, színes papírokat...

Fejlődött az önelemző képességük, véleményalkotó képességük, figyelem és koncentrációkészségük, az elvonatkoztatás képességük. A szociális kompetencia és az alkotókészség, a kifejezés igénye is erősödött.

A tervezett programot kisebb módosítással megvalósítottam. A gyerekek jól érezték magukat. Eredményesek voltunk.

Sikerélmények, érzelmi felszabadítás nyomán bátrabb színhasználat, kreatívabban mernek már megnyilvánulni a kis



közösségben. (Megjegyzem, a gyakoribb találkozások még eredményesebbek lehettek volna.) Köszönet a támogatásért!

Krausz Margit  
szakmai megvalósító



## Zenei műhelyek

témanapok

Együttműködő intézmény: Harmat Általános Iskola

Legyen a zene mindenkié!

Iskolánkban vannak hagyományai. Ide tartozik a Zenei világnap, a karácsonyi hangverseny, a jeles napok néphagyományainak ápolása. A készülődés diák és tanár számára szeptembertől, de leginkább már a program lezajlásától kezdődik, ezért törekszünk a változatosságra, sokoldalúságra, a gyermekek élményhez juttatására. Más egyedül hallgatni a zenét CD-ről, és teljesen más hatása van az élő zenének, a közös zenehallgatásnak. Közösségformáló ereje felbecsülhetetlen. Lehetőség szerint minden tanítványunkat bevonunk valamilyen formába a rendezvényeken.

A Zenei világnapra népi együttest, szóló hangszerest, zenekarokat hívtunk eddig. Törekszünk arra, hogy minden korosztálynak a

számára legélvezhetőbb muzsikát kínáljuk. Ebben az évben kerületünk Tutta Forza gyermek zenekarát és a MÁV Szimfonikusok felnőtt zenekarát hívtuk meg. A Tutta Forza gyermek zenekarban saját tanítványaink is játszottak, így külön öröm volt számunkra a hangverseny. A karmesterük - Dávid Krisztina tanárnő - nagy gyakorlattal és hozzáértéssel interaktív módon mutatta be a hangszercsoportokat. Szép dallamokkal, jó történettel, szép hangszeres játékkal szórakoztattak bennünket. A MÁV Szimfonikusok a 3-4. osztály részére adtak elő két mesét: A három kis malac, Kacor király. Sok humorral, humoros



effektusokkal, nagyszerű hangszerjátékkal kísérték a felolvasott mesét. Élveztük.

Második témanapunkon egy új hagyományt indítottunk el. A



szürettel kapcsoltuk össze a hangszerkészítést. Előre gyűjtöttünk dióhéjat, fadarabokat, kavicsokat, üres fém dobozokat, hogy ezekből csörgő, csattogó hangszereket készítsünk színesítve a szüreti felvonulás hangulatát. Legalább 10 új népdallal gazdagítottuk a repertoárunkat a szüreti mulatsághoz.

Jó szórakozás volt, szívesen emlegetik még most is a gyerekek. Az általuk készített hangszereket még mindig használják.

A legnagyobb feladatot a karácsonyi hangversenyre való készülés adja. A zenélés mellett a Betlehemes népszokás is megjelenik minden évben valamilyen formában. Ebben a tanévben egy 4

felvonásból álló történetet adtunk elő

Mária és József szállás kereséséről. A

felvonásokat a Kicsinyek Kórusának

karácsonyi dalai választották el

egymástól. Hosszú út vezet szeptem-

bertől az előadásig. A szereplők

kiválasztása, a szerepek megtanulása,

díszletek, jelmezek összeállítása,

elkészítése, beszerzése, a karácsonyi

énekek megtanulása. Több osztályt, alsó

és felső tagozatot egyaránt érintett.

Rendszeres, összehangolt, kitartó

munkát igényelt diáktól, tanártól

egaránt, de szívesen, örömmel tették,

nem kellett unszolni egyik tanulót sem a

próbákra. Az érthető, kifejező beszéd, a

hibátlan szövegmondás, az egymásra

figyelés, a közös munka közös sikere nagy



Számítógép a zeneoktatásban

Legyél jobb zenész az EarMaster Essential programmal

Nagyszerű programot kapott iskolánk az egyéni zenei képességek gyakorlásához, fejlesztéséhez, a differenciált munkamódszer alkalmazásához ezzel a programmal. A program alkalmazásában úttörő módon kellett elindulnunk, mert nem hallottunk olyan iskoláról, akik használják, vagy használták már ezt a programot. A Rácz Aladár Zeneiskola szolfézsztanára a XVI. Kerületben csoportszinten használja a programot, de nem egyéni fejlesztésre. Az egyéni haladás feltétele a számítógépek megfelelő száma. Az iskolánk ének-zene tantermében 5 gép fülhallgatóval,

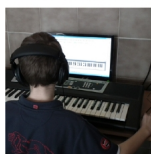
szintetizátorral és egy projektor áll rendelkezésre az oktatáshoz. Hosszú gondolkodás után a következő módszert alakítottam ki a programhoz.

Először minden gyermeknek megmutattam, hogy hogyan kell megnyitni és beállítani a gyakorolni kívánt feladatsort. Megnéztük, hogy általában milyen tempó a megfelelő, hogyan kell újra kezdeni vagy ellenőrizni a haladást, hogy melyik jel mit jelent. A vezeték nélküli egér segítségével mindenki megpróbálhatta, hogy hogyan működik a feladat. Aztán a gyerekek egyesével a géphez ültek, s kipróbálhatták, fejleszthették tudásukat, koncentrátságukat. Minden feladat után értékeli a program a feladat megoldását %-ban. Nagy hajlóerő az állandó értékelés, és az azonnali javítási lehetőség. Nagy örömmel számoltak be a gyerekek az eredmények javulásáról.

Három témanapon keresztül folyt az EarMaster program témáinak bemutatása. Osztályonként beosztva a tagozatos és nem tagozatos gyerekeket tudásuk, ismereteiknek megfelelő feladatokat kaptak. A legnagyobb sikere a ritmusolvasásnak volt, több hibával járt a hangközők összehasonlítása, megnevezése. Nem könnyű feladat a hibakeresés. Zenei tudásuktól függetlenül nagy volt a lelkesedés,

bátortalanságot a számítógép kezelése okozta inkább.

Sokszor kérdezték, hogy hogyan kapcsolódik a számítógép a Kodály- módszerhez. Remekül kiegészíti ez a XX. századi eszköz a halló, ládó, énekelő elvet. Kiegészíti, és nem cseréli fel. A közös muzsikálás megmarad, de az egyéni fejlesztés eredményesebb lehet. Megfelelő érettséggel kell rendelkeznie a gyermeknek, hogy önállóan dolgozzon, a programot megfelelően használja. Jó lenne, ha dallamdiktáló feladatsort is tartalmazna.



Szeretnénk még a tanári asztalra egy olyan monitort, melyen a gyerekek

*Kovácsné Gajzer Edit  
szakmai megvalósító*

## Zenei műhelyek

témanapok

Együttműködő intézmény: Harmat Általános Iskola

„Amit alkotsz, az alakít téged!” - kórustábor

Idén először nyílt lehetőségünk, hogy kórustábort szervezzünk a nyáron. Nagy öröm volt ez számomra, hiszen is úgy nőttek fel, hogy minden évben nyári kórustáborban vettem részt, ami nekem életreszóló élményt jelentett.

2011. augusztus 5-9. között 50 gyerekkel mentünk Balatonlellére a Kőrösi táborhelyére. Minden nap délelőtt és délután is volt kóruspróba. Kolléganőmmel, Kovácsné Gajzer Edittel tartottunk szólampróbákat, majd összkari próba következett.

A próbák után a Balatonban hűsöltünk. A pályázaton elnyert összeg lehetővé tette, hogy kézműves foglalkozásokat is tartassunk a gyerekeknek.



Míg az egyik szólammal próbáltam, addig a másik kint agyagozhatott vagy éppen gyöngyöt fűzhetett.

Testmozgásra, sportolásra is bőven volt lehetőség a táborhelyen. Szerveztünk pólófestő versenyt is, melynek az volt a célja, hogy a gyerekek elkészítsék a Harmat Gyermekkar egyen pólóját.

Utolsó előtti napon egy szép koncerttel örvendeztettük meg az érdeklődőket a helyi katolikus templomban, ahol megmutathattuk, mi mindent tanultunk ez elmúlt napokban. A táborzáró közösségi programjaként elhajóztunk Badacsonyra, ahol a már összeszokott csapat nagyon jól érezte magát.



Hálás vagyok a támogatóknak, mert a pályázattal lehetőségünk nyílt a gyerekek énekkultúrájának és többszámú hallásfigyelmének fejlesztésére, a tiszta intonálás igényének, a kóruséneklés fogalmának és felelősségének kialakítására.



„Azzenebelső harmóniát teremtem”

Ezzel a címmel szerveztük meg a második félév témanapjait, amelyek magukban foglalták a kerületi Éneklő Ifjúságkoncertet, az arra való felkészülést és egy délutánt, ahol a gyerekek megismerkedhettek néhány operával, azaz az operák gyerekkarra



írt szólamaival. A kerületi Éneklő Ifjúság minden kórus számára egyfajta bemutatkozás, megmérettetés. Mivel ének tagozatos iskola vagyunk, nagyon fontos az éneklés minősége.

Az egyszólamú magyar népdal mellett a Kodály Zoltán emlékévként alkalmából egy Kodály művet énekeltünk, majd előadtunk egy Rameau háromszólamú

művet (Himnusz az éjhez), melyben a zenei megformálás mellett a francia kifejtés is komoly munkát jelentett a gyerekeknek. (A tétel egyébként egy operából származik, így már kapcsolódott is az utolsó alkalom témájához is.)

A gyerekek kedvence Daróci Bárdos Tamás: Muzsikusz-dal című kórusműve volt, amelyre szintén nagy munkával készültünk, hiszen amellett, hogy karakterében egészen más, mint a Rameau mű, hosszú és sok dinamikai különbséggel kell benne játszani, különben egysíkú lesz. Rádásul zongorakíséret is van hozzá, ami sokszor más hangon szólal meg, mint az énekszólam.

A felkészülés célja az volt, hogy igazán szép zenét tudjunk

létrehozni, amelyet a szerző megálmodott. A fellépéshez pedig szép ruha is kell.



A pályázaton elnyert összeg révén lehetővé vált, hogy az 50 gyereknek kórusruhát vegyünk, amelyekre zeneszerzők arcképeit nyomattuk rá. Az operák megismertetése azt a célt szolgálta, hogy olyan operákkal is találkozzanak a gyerekek, amelyekre az énekóra keretében nincsen lehetőség.

Mivel nagyon szeretem az operát, rádásul az Operaház gyermekkórusában énekeltem általános iskolás koromban, illetve a mai napig éneklek operákban, ha lehetőségem van rá, szeretném átadni az opera szeretetét tanítványaimnak. Beszéltem nekik az opera történetéről, személyes élményeimről, az opera kullisztáikairól, ami láthatóan nagy hatással volt rájuk. Bemutattam nekik többek között Bizet: Carmen című operáját, ami talán a kedvencük is lett a bikaviadal világa miatt. Filmrészleteket vetítettem róla, majd megtanultunk belőle két kórusszámot is magyarul. Arra is törekszem, hogy elvigyem őket az Operaházba. A magas kultúra iránti igény kialakítását a jövőben is a szívügyemnek tekintem.



Friedrichné Víz Judit  
szakmai megvalósító

## Zenei műhelyek

témanapok

Együttműködő intézmény: Kroó György Kőbányai Zeneiskola

A KŐBÁNYAI ZENEISKOLA NYÁRI TÁBORA

Időpont: 2011. július 25-28. Sárospatak

Tanárok

Dominkó Csilla

Füzesséryné Dudás Eszter

Füzesséry Attila

Ottmár Anna

Növendékek

Balás Áron, Berky Balázs, Bézi Ákos, Demeter Szabolcs, Fabinyi Zsolt, Farkas Balázs, Fehér Krisztina, Gácsi Judit, Hajmási Vencel, Horváth Csilla, Jakab Benjámin, Kántor László, Kapusi Réka, Kovács Árpád, Kovács Tamara, Kovács Szonja, Kőrösi Péter, Lajos Hanka, Liu Yi Veronika, Márton Andrea, Medve Julietta, Molnár Anita, Papp Szilárd, Papp Zsombor, Sas Alíz, Szilágyi Ormos Bence, Stolicza Beatrix, Szigeti Emma, Szőnyi Marcell, Tóth Simon, Tölgyesi Magdolna, Ürmös Bálint, Varga Tünde, Zsólya Máté, Zsólya Viktória

Július 25-én délből, hosszú vonatkozás után megérkezett a lelkes társaság Sárospatakra. A szállás elfoglalása és az ebédelés után a sárospataki születésű Füzesséryné Dudás Eszter tanárnő otthonában közös tortázás következett, a helyi tradíciókon alapuló finomságok megkóstolása nagy sikert aratott. Az étkezések között, a városban tett séták frissítőleg hatottak a társaságra, s délután 15:00 órákor



elkezdődtek a szakmai foglalkozások. A nyári szünetből való visszatérésre való tekintettel skálák, újgyakorlatok, bemelegítő etűdök gyakorlása kezdődött, majd az együttesek repertoárja szolamanyagának kidolgozása vette kezdetét. Vacsora után folytatódott a gyakorlás, majd a fárasztó nap után mindenki nyugovóra tért.



Július 26-án reggel 7 órakor kelt a társaság, reggeli után kis mozgás a közeli parkban, a szoborsétányáról híres Iskolakertben, majd 10:00 - 13:00 között szolampróbákat tartottunk, s elkezdődtek az együttesek produkcióinak közös próbái, a különböző szolamok összegyakorlása. Az ebédet követően folytatódott a munka, majd 17:00 órától egy lanhangversenyen vett részt a társaság a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi vár múzeumához tartozó régi kolostorépületben, a Múzsák Templomában. A koncert előadói egy Németországban élő angol származású gitárművész, William Buchanan és a román gitárművész, Constantin Lazar voltak, reneszánsz és

barokk szóló- és kamaraműveket adtak elő. A kulturális programon való részvétel hozadéaként megtekintettük a koncertteremben kiállított Robert Capa fotóit, megnézhettük a művészek korabeli hangszereit, valamint magát a helyszínt is, ahol a tábor záróhangversenye is megtartásra került. A vacsora után egyéni gyakorlásra került sor, később pedig közös beszélgetés a napi élményekről és egyéb felmerülő kérdésekről.

Július 27-én szerdán ismét 7-kor volt az ébresztő, torna, reggeli, szakmai foglalkozás 10:00 - 13:00 között. Ebéd után a híres Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtárában tettünk

látogatást, ahol a többszáz éves könyvek, kódexek mellett a Sárospatakon 3 évig munkálkodó híres pedagógusról, Comeniusről szóló kiállítást is láthattuk. Ezt követően megtekintettük a Református Kollégium épületét, ahol hajdan Móricz, Csokonai, Kossuth stb. is tanultak. 15:00 - 18:00 között szakmai foglalkozás, az egyéni tudás csiszolása,



szolampróbák, együttespróbák az előadói stílus fejlesztése céljából. Vacsora után közös szabadidős program, kis csoportokban beszélgetés, majd készülődés a pihenésre.

Július 28-án a délelőtti a szokott módon zajlott, ebéd után főpróba a



záróhangversenyre. Nagy öröm és megtiszteltetés volt, hogy a koncerten a zenciskola vezetősege, illetve nagy létszámban is szülőik is képviseltették magukat. A záróhangverseny nagyon eredményes volt. Felkészülésképpen a tanév végén a résztvevők megkapták szólamaikat, melyből felkészülten érkeztek, a tábor folyamán tudásuk

összeért, s mind az élmények, mind pedig a történelmi iskolavárosban kapott impulzusok beépültek előadásukba, s így nagyon színes és élvezetes hangversenynek lehettek tanúi a fővárosból, illetve a Sárospatak és környékéről érkezett érdeklődő közönség. A helyi média is hírt adott az eseményről: Sárospatak Város hivatalos honlapja illetve a Zemplén Televízió tudósított a kőbányai gyerekek nyári táboráról és hangversenyük létrejöttéről.



Füzesséryné Dudás Eszter  
szakmai megvalósító